

From:

19. maj 2016 21:40

To:

;

Subject:

VEOK Information nr. 5/2016 - Kirkens fremtid. Professor Werner G Jeanrot, Oxford

VI ER OGSÅ KIRKEN - en forening af katolikker
www.veok.dk

VEOK Information nr. 5
18-maj-2016

Kirkens fremtid

Dens nuværende situation og hvordan vi kommer ud af den

Forelæsning, holdt i Dublin i februar 2016 af professor Werner G. Jeanrond, Master of St Benet's Hall, Oxford

Et faldende antal præster til at betjene et faldende antal praktiserende katolikker viser, at den katolske kirke i Europa ikke har det godt. Ældgamle sogne bliver omstruktureret, sammenlagt eller nedlagt for at få dem tilpasset manglen på præster. Selvfølgelig, dybden af kristen tro kan aldrig blive målt på tal og strukturer, men den

kirke, som har været kendt for generationer af kristne, organiseret i lokale sogne og betjent af en præst, er hastigt ved at forsvinde. Og om nogle få år vil det være forbi.

Det er teologers opgave kritisk og selvkritisk at diskutere troen og kirkens udvikling. De må ikke forholde sig tavse, når kirken er i en tydelig tilbagegang. I årtier er de – og det hvad enten de havde en klerikal eller læg status – blevet gjort tavse eller blevet ignoreret af de kirkelige myndigheder, når de forsøgte at forholde sig til denne krise. Den nødvendige diskussion om hvordan kirken er blevet bragt i den nuværende situation er blevet blokeret og forsinket.

De vedblivende afsløringer af præsters overgreb på børn og de systematiske forsøg på at skjule dem af hensyn til præstestandens anseelse har undermineret tilliden til kirkens hierarki. Hierarkiets manglende lyst til at opmuntre lægfolk – mænd og kvinder – til at påtage sig tjenester på alle niveauer i kirken, har yderligere eroderet denne tillid. Tillid er noget, der må indtjenes igen. Men den ofte pludselige reorganisering af det katolske liv i sognene for at få dem tilpasset antallet af præster, er udtryk for en ensidig tilgang til kristen menighedsliv, som næppe vil være i stand til at genskabe denne tillid.

Kirken eksisterer ikke kun, hvor der er præster, men hvor kristne kommer sammen for at bede, for at vise deres kærlighed til Gud, for at bruge sakramenterne, og for at dele deres liv i kærlighed og solidaritet med hinanden og med mennesker i nød, med dem som er undertrykt og som lider i verden – det være kvinder, mænd og børn. Kort sagt, kirken viser sig, hvor kristne svarer på Guds kaldelse om i Kristus at fremme Guds rige.

Det andet Vatikankoncil inviterede både præsteskrabet og lægfolket til at arbejde sammen i kirken for Guds kommende rige. Men dette samarbejde er ikke blevet den succes, som det kunne. Overalt i Europa er mange bispedømmer i gang med at udarbejde drastiske planer om at reducere eksisterende sogne til nogle få ”spirituelle enheder”. Men er denne omorganisering virkelig tidssvarende – set fra et spirituelt og teologisk synspunkt?

Hvad den er, er den et klerikalt forsøg på at redde en døende kirkeordning. Ifølge den bagved liggende logik, vil kirken ophøre med at eksistere, når den sidste præst forsvinder. Men en sådan tænkning er blasfemisk, fordi den lader alle kristnes kaldelse og Guds gaver af kærlighed, håb og tro være underordnet eksistensen af ordinerede præster. Den er udtryk for den triste kendsgerning, at biskopper og præster har sammenblandet deres kaldelse til at tjene kirken med en invitation – ja med en forpligtelse til at herske over den.

I dag, hvor lægmænd og lægkvinder ofte er bedre uddannet og besidder større teologisk viden end præster og biskopper, har de sidste en tendens til at ville skjule sig bag deres ordinerede status i stedet for sammen med lægfolket at søge brugbare veje fremad for kirken.

Pave Frans har omtalt klerikalisme og centralisme blandt de synder, som i dagens kirke blokerer for personlig omvendelse og strukturelle fornyelser. Disse synder er resultatet af, at kirkens ledere opfattede kirken som et kristent samfund på jorden, hvor alt var styret som et middelalderligt monarki: alt var hierarkisk ordnet og territorielt administreret. Lægfolket accepterede disse ideologier, enten det så var for at undskylde deres passivitet eller for at dyrke et autoritært kirkeligt system, som ansås for uforanderligt.

Med koncilets forståelse af kirken som Guds pilgrimsfolk og Christi dynamiske legeme, kan kirken aldrig have en statisk identitet og den feudale model, som i dag er døende, må erstattes af kirkelige organiseringer, hvor velegnede, uddannede præster og lægfolk deler ansvaret for troens udvikling og den spirituelle ledelse.

I modsætning til tidligere generationer lever folk i dag i stadig højere grad i mere end én social gruppe. Digital adgang til globale bevægelser og interessegrupper (Facebook, email, Skype, What's Up m.v.), nye arbejdsmønstre, skiftende familieformer og forholdsvis let og billig transport tillader os på samme tid at deltage i mange grupper, fællesskaber, bevægelser, netværk og forsamlinger rundt omkring på kloden.

En statisk sognemodel, alene baseret på kristne i en bestemt egn, kan ikke længere fungere som den eneste kirkemodel. I stedet må vi udvikle nye former for kristne fællesskaber, som kan svare til de forskellige og skiftende niveauer, mennesker i dag lever deres liv. Én ting er sikker: Gud ønsker et fællesskab og fortsætter med at kalde kvinder, mænd og børn sammen for at blive hans pilgrimsfolk på jord.

Set på baggrund heraf synes det anakronistisk at ville diskutere, om præster skal have lov til at gifte sig, og om kvinder skal tillades at indgå i den stadig mindre gruppe af territoriale præster, ordineret til at tjene en forældet kirkemodel.

Lad os huske, vi er ikke kaldet til at tro på kirken*), men med kirken på Guds transformative tilstedeværelse. Vi må derfor have ret til at overveje, hvordan vi bedst kan udvikle et kristent fællesskab, der passer til vor tid. Uden at foregribe de nødvendige kontekstuelle lokale diskussioner, må kirken være, hvor folk er. I byområder for eksempel kan man finde folk i familier og i huse, hvor der kun bor én person, i børnehaver og skoler, på universiteter, i butikker, på arbejdspladser, i fængsler, hospitaler, hospicer, i selvhjælpsgrupper – kort sagt overalt. En pilgrimskirke vil altid opsøge kvinder og mænd, hvor man kan finde dem, snarere end at vente på, at de skal træde ind over tærsklen til en kirke med en uforståelig og forældet struktur. Evangeliet giver os nogle lovende vink, om hvad det indebærer, når vi er i stand til at sige til vore medborgere: Kom og se!

Præster og biskopper har brug for at blive befriet fra at være reduceret til forvaltere af sakramenter (præster) og administratorer af menneskelige ressourcer (biskopper). Mens det er den særlige kaldelse til et religiøst liv, der skaber spirituelle centre, må den almindelige kirkeorganisering ikke forveksles med klosterliv. Præster og lægfolk er ikke munke, snarere er præster og lægfolk – mænd og kvinder – kaldet til sammen at udforme passende former for et menighedsliv. Følgelig må præsten være, hvor Guds folk er.

Eftersom det sakramentale liv efter katolsk tankegang står i et dialektisk forhold til det kristne menighedsliv – og må aldrig blive isoleret fra de menighedsmæssige kontekster – kræver den præstelige uddannelse mere end en viden om administreringen af sakramenter. Om en præst skal leve i cølibat, om kvinder kan være præster, må afgøres kontekstuel og ikke med reference til et forældet, centralistisk og klerikalt magtsystem.

Forandring er altid smertelig. Alle kristne, læg og præster uden forskel, oplever den og har brug for hinandens opmuntringer, forbøn, spirituelle ledsagelse og daglige kærlighed og støtte. Nostalgien for et kirkeliv, som er færdigt, eller at foregøgle at virke i det, skønt det ikke længere eksisterer, kan aldrig være et passende svar på Guds kaldelse.

I England, Irland og i resten af Europa er der brug for en ny bevægelse, hvor præster og lægfolk – uden frygt, nostalgi og falsk fromhed – sammen kan udvikle nye måder, hvorpå de kan få gjort den kristne kærlighed, håb og tro levende i passende fællesskabsformer.

*)

Når vi i trosbekendelsen siger ”og én, hellig, katolsk og apostolisk kirke”, bekender vi ikke, at vi tror på kirken, men at vi tror, at vor kirke er én, hellig, katolsk og apostolisk (KRJ’s tilføjelse).

Af professor Jeanrond foreligger bl.a. *Kyrkans framtid*. Teologiska reflexioner III, Lund 2012.

Den her trykte forelæsning har været trykt The Tablet 27. februar 2016.

Oversat, noget forkortet og bearbejdet af Kaare Rübner Jørgensen

VEOK Information udsendes som e-mail til medlemmerne samt til andre som har ønsket at modtage informationerne.

Hvis du ikke ønsker at modtage disse mails fremover, så giv os venligst besked.

VEOK Information vil også kunne læses på foreningens hjemmeside: www.VEOK.dk.

Indholdet i de breve og meddelelser der bringes i VEOK Information er ikke nødvendigvis udtryk for foreningens holdninger.

Citater er tilladt, forudsat tydelig kildeangivelse

Foreningens formand: Kaare Rübner Jørgensen (ansvarshavende), Peter Bangs Vej 137^{3th}, 2000 Frederiksberg, Tlf: 3879 1804 – ruebnerus@gmail.com
